Hukuk Bölümü 2003/95 E. , 2003/103 K.

- TRAFIK PARA CEZALARINA KARŞI 4811 SAYILI VERGI BARIŞI KANUNU UYGULAMASI YÖNÜNDEN AÇILAN DAVA

  - VERGİ BARIŞI KANUNU (4811) Madde 15

"İçtihat Metni"

Davacı : T. İnş. Tur. ve Tic. Ltd. Şti.

Vekilleri : Av. T.T., Av. S.K.

Davalı : Trabzon Valiliği

O L A Y : Davacı Şirkete ait kamyonetin tescil plakasına göre trafik zabıtasınca 16.11.1999 tarihinden itibaren 2918 sayılı Yasa'nın 47, 60 ve 61. maddelerinin ihlâl edildiği nedeniyle düzenlenen 22 adet trafik ceza tutanağı, 28.4.2003 tarihinde tebliğ edilmiştir.

Davacı Şirket vekillerince, 25.2.2003 tarih ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu'nun 15/2. maddesine göre affa uğrayan trafik para cezalarına ilişkin tutanakların, idarece yıllarca bekletilerek anılan Yasa kapsamı dışında kalacak şekilde 28.4.2003 tarihinde tebliği yoluna gidilmesinin haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek,trafik zabıtasınca düzenlenen trafik ceza tutanaklarına konu para cezalarının iptalleri istemiyle, 1.5.2003 gününde adli yargı yerinde itirazda bulunulmuştur.

TRABZON 1. SULH CEZA MAHKEMESİ; 2.5.2003 gün ve E:2003/139, K:2003/139 D.İş sayı ile, 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesine göre itiraz eden Şirkete ait araca tescil plakasına göre 16.11.1999 gün ve 26.2.2003 tarihleri arasında 2918 sayılı Yasa'nın 61 ve 47. maddelerine aykırılıktan itiraza konu para cezalarının verildiği; 2918 sayılı Yasa'nın 116. maddesinde öngörülen ve sınırlı olarak sayılan nedenlerden dolayı Sulh Ceza Mahkemesine itiraz mümkün ise de, somut olayda itiraz eden 27.2.2003 tarihinde yürürlüğe giren 4811 sayılı Yasa'nın 15/2. maddesi uyarınca söz konusu cezaların iptaline karar verilmesini istemiş olup, buna göre sözkonusu cezaların bu Yasa kapsamına giren ve tahsili gerekip gerekmeyen cezalardan olup olmadığı konusundaki yetkinin idari yargıya ait bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı Şirket vekilleri, aynı istekle bu kez, 2.5.2003 gününde idari yargı yerinde itirazda bulunmuşlardır.

TRABZON İDARE MAHKEMESİ TEK HAKİMİ; 30.6.2003 gün ve E:2003/378 sayı ile, 2918 sayılı Yasa'nın 112,115 ve 116. maddelerinin incelenmesinden, Yasa'da öngörülen cezaların büyük ölçüde adli ceza kapsamında düşünülerek Hakim tarafından verilmesi esasının benimsenmediği; para cezaları olarak bahsi geçen idari cezaların kesin olduğuna işaret edilmek suretiyle bu cezalara karşı itiraz yolunun kapalı tutulduğu; ancak sadece 116. madde kapsamında bulunan idari para cezası ile sınırlı olarak itirazı incelemekte adli yargının yetkili ve görevli kılındığının anlaşıldığı; bu durumda, 2918 sayılı Yasa'nın 47, 60 ve 61. maddelerinin ihlal edildiği nedeniyle 116. madde gereğince araç tescil plakasına uygulanan trafik ceza tutanaklarının iptali istemine ilişkin itiraza bakma görevinin adli yargı yerine ait bulunduğu sonucuna varıldığı; ancak daha önce bu yargı yerince görevsizlik kararı verildiği ve kesinleştiğinden bahisle görevli yargı yerinin belirlenmesi için 2247 sayılı Yasa'nın 19. maddesine göre Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmasına ve bu konuda karar verilinceye değin işin incelenmesinin ertelenmesine karar vermiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Yalçın

ACARGÜN'ün Başkanlığında , Üyeler: Dr. Atalay ÖZDEMİR, M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER,

Serap AKSOYLU, Z. Nurhan YÜCEL, Turgut ARIBAL ve Abdullah ARSLAN'ın katılımlarıyla

yapılan 29/12/2003 günlü toplantısında, Raportör- Hakim İsa YEĞENOĞLU' nun davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Tülin ÖZGENÇ'in davada idari yargının görevli olduğu yolundaki yazılı ve sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

USULE İLİŞKİN İNCELEME:

Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesi'nce anılan Yasa'nın 19. maddesinde öngörülen usul ve yönteme uygun biçimde başvuruda bulunulduğu anlaşılmaktadır. Usule ilişkin herhangi bir noksanlık görülmemiş olup, esas inceleme yapılmasına oybirliği ile karar verildi.

ESASA İLİŞKİN İNCELEME :

Dava, 2918 sayılı Yasa'nın 47, 60 ve 61. maddelerinin ihlal edildiği nedeniyle 116. madde uyarınca tescil plakasına göre düzenlenen trafik para cezalarının iptalleri isteminden ibarettir.

25.2.2003 tarih ve 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu'nun 15.maddesinin 2 numaralı bendinde, "Bu Kanun'un yürürlüğe girdiği tarih itibariyle ödenmesi gerektiği halde ödenmemiş bulunan ve 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun kapsamına giren, Maliye Bakanlığına bağlı vergi dairelerince tahsil edilen ve tutarı 200.000.000 lirayı aşmayan trafik para cezaları ile tutarı 100.000.000 lirayı aşmayan diğer para cezalarının tahsilinden vazgeçilir." hükmüne yer verilmiş olup, anılan Kanun 27.2.2003 tarih ve 25033 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiş bulunmaktadır.

Dosyanın incelenmesinden, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun 47., 60. ve 61. maddelerinin ihlal edildiği nedeniyle aynı Kanun'un 116. maddesi uyarınca, trafik zabıtasınca 16.11.1999 tarihinden itibaren araç tescil plakasına göre düzenlenmiş bulunan 22 adet trafik para cezası tutanağının 28.4.2003 tarihinde tebliğ edilmesi üzerine davacı Şirket vekillerince, sözkonusu trafik para cezalarının 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu uygulamasının kapsamı dışında kalacak şekilde tebliği yoluna gidilmesinin haksız ve hukuka aykırı olduğu ileri sürülerek dava açıldığı anlaşılmaktadır.

Bu durumda, olayda idari cezalara karşı sadece yapılan tespitin gerçeğe aykırılığı ile maddi ağır yanlışlıklar bulunduğu nedeniyle yapılmış bir itiraz sözkonusu olmayıp, idarece önceden düzenlendiği halde zamanında tebliğ ve tahsili yoluna gidilmeyerek 4811 sayılı Vergi Barışı Kanunu kapsamına girmeyecek şekilde uygulama yapılmasının hukuka aykırılığı ileri sürülerek

dava açılmış olması karşısında, bir kamu alacağı olan bu trafik para cezalarının 4811 sayılı Yasa kapsamına girip girmediğinin yargısal denetiminde idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, İdare Mahkemesi Tek Hakimi'nce yapılan başvurunun reddi gerekmektedir.

SONUÇ : Davanın çözümünde İDARİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Trabzon İdare Mahkemesi Tek Hakimi'nin BAŞVURUSUNUN REDDİNE, 29.12.2003 gününde Üyelerden: Serap AKSOYLU ile Z. Nurhan YÜCEL'in FARKLI GEREKÇELERİ VE OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

GEREKÇEDE KARŞI OY

Dava, trafik zabıtasınca düzenlenen trafik ceza tutanaklarının iptalleri istemiyle açılmıştır.

Olayda, trafik zabıtasınca idari ceza yetkisi sınırları içinde kalan para cezalarının 116. madde uyarınca tescil plakasına göre düzenlendiği tartışamasızdır.

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulunun 13.10.1988 tarih ve 19958 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı " Ceza uygulamasına ilişkin idari kararlar nedeniyle açılan davalarla ilgili görev uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde görüşülüp çözümlenmesi gerektiği hakkında" ilke kararında da ifade olunduğu üzere, kanunun öngördüğü bir ceza idarenin bir organı eliyle uygulanabiliyorsa bu genel ceza hukukunun değil, idare hukukunun bir müeyyidesidir. Bu tür cezalar, uygulama alanı itibariyle, idarenin kamu düzeninin sağlanması ve korunması görev ve yükümlülüğünün yerine getirilmesi amacına yönelik bir hukuki müeyyide niteliğini taşımakta olup; idari ceza uygulaması, konusu olan suçun niteliği, uygulayan merci ve uygulanan usul ile hukuki sonuçları itibariyle adli ceza uygulamasından farklılık göstermekte ve hukuki müeyyideler, esasen gerçek anlamda bir ceza sayılmamaktadırlar.

İdarenin organları eliyle idari usullere göre uygulanması ve idare hukukunun bir müeyyidesi olması nedeniyle, idari işlem niteliğini taşıyan ve bu yönüyle adli cezalardan ayrılan idari cezaların yargısal denetiminde, kural olarak, idari yargı yerleri görevli bulunmaktadır.

Ancak, yasakoyucu tarafından, idari cezalara karşı ilgililerin sadece yapılan tespitin gerçeğe aykırılığı ile maddi ağır yanlışlıklar bulunduğunu ileri sürerek yapacakları itirazlarda, ülke genelinde yaygın teşkilata sahip olması ve sade bir usulle incelenerek kesin kararlarla süratle sonuçlandırılması gibi pratik düşüncelerle, adli yargı yerinin görevli kılınması olanaklı olup; bu halde, yetkili mahkemenin adli yargı yeri olduğunun ilgili yasada açıkça belirtilmesi gerekir.

2918 sayılı Yasa'nın " Adli Kovuşturma ve Cezaların Uygulanması" başlığını taşıyan Dokuzuncu Kısmı, iki ayrı Bölüm halinde düzenlenmiş; "Adli Kovuşturma" başlıklı Birinci Bölümde yer alan 112. maddede, bu Kanundaki suçlarla ilgili davalara bakacak mahkemeler ve yetkileri belirlenmiş olup, anılan maddenin 4550 sayılı Kanunla değişik birinci fıkrasında "Sürücü belgelerinin geçici olarak geri alınması hariç olmak üzere bu Kanundaki; hafif para cezasını veya bununla birlikte hafif hapis cezasını, belgelerin geri alınması ve iptali veya işyerlerinin kapatılması cezasını gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılır." hükmüne yer verilmiştir.

"Cezaların Uygulanması" başlıklı İkinci Bölümde yer alan 115. maddede, 116. maddede öngörülen itiraza ilişkin hüküm saklı kalmak üzere, para cezaları ile mahkemelerce verilen ve sadece hafif para cezalarına ilişkin olan hükümlerin kesin olduğu; 116. maddede, trafik kural ve yasaklarına aykırı davranışları belirlenen ve sürücüsü tespit edilemeyen araçlara tescil plakalarına göre trafik zabıtasınca tutanak düzenleneceği ve trafik zabıtasının yetkisi dahilindeki para cezalarına karşı araç sahiplerinin cezanın tebliğinden itibaren yedi gün içinde "yetkili mahkemeye" itiraz edebileceği ve itiraz üzerine verilen kararların kesin olduğu hükme bağlanmıştır.

2918 sayılı Kanun'un yukarıda belirtilen hükümlerinin incelenmesinden, 112. maddede sayılan cezaların verilmesini gerektiren suçlarla ilgili davalara trafik mahkemelerinde, bunların bulunmadığı yerlerde yetki verilen sulh ceza mahkemelerinde bakılacağı; Kanun'da trafik zabıtasınca verilmesi öngörülen cezaların kesin ve yürütülmesi zorunlu bir idari işlem niteliğini taşımaları nedeniyle, bu işlemlerden doğan davaların ise idari yargı yerlerinde çözümlenmesi gerekeceği sonucuna varılmaktadır.

İncelenen uyuşmazlığa konu edilen para cezaları da trafik zabıtasının yetkisi kapsamına girdiğine ve 116. maddede belirtilen "yetkili mahkeme"nin 112. maddede yetkileri sayılan trafik (veya sulh ceza) mahkemeleri olduğu yolunda açık bir atıfta bulunulmadığına göre, 116. madde uyarınca trafik zabıtasınca tescil plakasına göre düzenlenen idari para cezalarına ilişkin tutanakların iptali isteğiyle açılan davalara da göreve ilişkin genel kural uyarınca idari yargı yerlerinde bakılması gerekeceği oyuyla karara gerekçe yönünden katılmıyoruz.